

Praslea cel voinic si merele de aur - Demonstratie ca este basm

Basmul este o specie narativa, pluri-episodica, in care intamplarile reale se impletesc su cele fantastice, fiind savarsite de personaje inzestrate cu trasaturi fantastice si reale, reprezentand binele si raul, din a caror confruntare ies invingatoare faptele binelui.

Ca orice creatie populara, basmul are urmatoarele caractere: anonim, oral, colectiv, popular, traditional. Caracteristic basmelor este faptul ca subiectul se constituie din scheme, pe care povestitorul le combina si le dezvolta in spirit traditional, ajungandu-se la subiecte - tip, multe dintre acestea avand o circulatie universala.

Ca in orice basm, in "Praslea cel voinic si merele de aur" actiunea este declansata de un fapt grav care a perturbat ordinea din imparatie-furtul merelor de aur din gradina imparateasca. Basmul reprezinta o lume unde totul este posibil, faptele se petrec intr-un timp imaginar si intr-un spatiu cu trasaturi specifice.

Timpul, ca in orice basm, nu este precizat, evenimentele derulandu-se "odata", in infinitul temporal, intr-un timp nedeterminat, sugerat de formula initiala "A fost odata ca niciodata". Adverbul "ca niciodata" subliniaza caracterul unic al intamplarilor din basm.

Intamplarile se petrec pe doua taramuri diferite: intr-o imparatie oarecare si pe taramul zmeilor. Acestea se afla la mare distanta unul de celalalt, au trasaturi diferite si se conduc dupa legi proprii. Cand ajunge pe taramul zmeilor, Praslea constata ca toate lucrurile erau "schimbate; pamantul, florile, copacii, lighioni astfel faptuite erau pe-acolo".

Personajele din basm reprezinta doua valori morale opuse: binele si raul. In "Praslea cel voinic si merele de aur", binele prezentat de Praslea de imparat, si cele trei fete, de zgipturoaica si puii ei, de mesterul argintar, iar raul de catre fratii cei mari, de zmeii, de balaurul. Din confruntarea lor, ca in orice basm ies invingatoare fortele binelui, deoarece adevarul si dreptatea trebuie sa triumfe.

Ca in toate basmele, personajele sunt inzestrate cu trasaturi obisnuite, dar si cu forte fantastice.

Praslea este cel de-al treilea fiu al imparatului, fiind un personaj complex: este modest, inteligent, are un acut simt al anticipatiei, este viteaz, curajos, consecvent, cinstit, generos. Acestor trasaturi obisnuite li se adauga cele fantastice: are o forta fizica impresionanta (il baga pe zmeu in pamant pana la gat, omoara balaurul), comunica cu fapturi de pe alt taram, intelege graiul corbului, transforma palatele in mere, face o furca de aur care toarce singura si o closca cu oua de aur.

Exista in basm personaje cu puteri fantastice care stau alaturi de personajele cu insusiri obisnuite: Zmeii, balaurii, corbul, zgipturoaica si puii sunt inzestrate cu insusiri iesite din comun: traiesc pe un

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

alt taram, au o forta fizica neobijnuita.

Personajele cu insusiri obiijnuite sunt si ele numeroase: imparatul, fiii cei mari, fetele de imparat, mesterul argintar.

Impletirea realului cu fantasticul nu se manifesta insa numai la nivelul personajelor, ci si al intamplarilor din basme: merele de aur sunt furate in fiecare an, Praslea il baga pe zmeu pana la genunchi in pamant, apoi la gat, strabate drumul de pe taramul zmeilor pana in imparatia tatalui sau cu ajutorul zgripturoaicei.

Ca in majoritatea basmelor, Praslea este ajutat de corb, de zgripturoaica care au insusiri fantastice. Fiintelor cu trasaturi fantastice li se adauga obiectele cu insusiri supranaturale: merele de aur, biciul care transforma palatele in mere de aur, de argint si de arama, furca din aur, closca cu puii de aur.

Basmul este o naratiune ampla, cu o actiune bine imbelsugata, in care pot fi identificate momentele subiectului. Expozitiunea basmului contine formula initiala care anticipeaza fabulosul intamplarilor. Intriga are si ea caracter fantastic si reprezinta pretextul care declansaza actiunea: in fiecare an, merele de aur sunt furate, spre nemulțumirea imparatului. Praslea reuseste sa-l raneasca pe hot, dupa incercarile nereusite ale fratilor sai si porneste in urmarirea acestuia. Desfasurarea actiunii cuprinde incercarile, probele pe care trebuie sa le depasasca personajul, pentru a-si duce la bun sfarsit misiunea asumata. Datorita propriilor forte, dar beneficiind si de ajutor (din partea corbului, a zgripturoaicei) eroul trece cu bine toate probele: se lupta cu zmeii, omoara balaurul, revine in imparatia tatalui sau, care functioneaza furca, closca si puii de aur, iar in final isi dovedeste identitatea (punctul culminant) si al aventurilor sale se incheie cu o nunta imparateasca (deznodamentul).

Basmul este o creatie literala destinata povestitului. Ele se povesteau la sezatori, la claci, la camp, in armata, in cabanele lucratorilor forestieri. Povestitul, in familie, copiilor este mai recent.

Specifice basmelor formulele initiale, mediane, finale, mult mai variate in basmele romanesti decat in basmele altor popoare.

Ca majoritatea basmelor "Praslea cel voinic si merele de aur" incepe cu formula "A fost odata ca nicio data..." care il introduce pe ascultator in lumea basmului, creeaza atmosfera, pentru receptarea intamplarilor povestite, precizand totodata caracterul de fictiune al basmului si sugerand timpul intamplarilor.

Formulele mediane plasate la inceputul unui capitol verifica atentia auditorului, precizeaza continuarea actiunii: "caci cuvantul din poveste inainte mult mai este; le sugereaza deplasarea in spatiu, distanta parcursa: "si mersera, mersera", durata "si se luptara, si se luptara zi de vara pana-n seara".

Formulele finale, mai bogate si mai variate decat cele cele initiale readuce ascultatorii in lumea obisnuita, cea mai frecventa fiind: "si incalca pe-o sa ai v-o spusei dumneavoastra asa".

Fiind o specie literara destinata povestitorului basmul se caracterizeaza prin oralitate intre povestitor si ascultatorii sai stabilindu-se o relatie directa de comunicare. Si in "Praslea cel voinic si merele de aur" ca in toate basmele sunt prezentate constructii si expresii populare (ce se face luntre si punte, a-si lua inima-n dinti, "a nu-si pierde cumpatul"), constructii exclamative ("Unde da Dumnezeusa ca sa caza un asemenea noroc chior pentru mine!), inversiuni (rogu-te, "adevar garaieste gura mea"), repetitii ("facu ce facu") vocative ("corbule, corbule!)

Caracteristica basmelor este preferinta pentru cifrele magice: in "Praslea cel voinic si merele de aur" se repeta cifra trei: "trei frari, trei fete de imparat, trei zmei".

"Praslea cel voinic si merele de aur" se incadreaza in basmul popular prin toate trasaturile sale: prin continut, prin valoarea sa educativa generata de valorile morale exprimate, farsi prin valoarea sa estetica.

Ogindind viata in mod fabulos, venind dintr-o lume indepartata "ce gandea in basme si vorbea in poezii" basmul popular a reprezentat o bogata sursa de inspiratie pentru scriitorii nostri care au creat basme culate de o mare frumusetate.

(Mihai Eminescu, Ion Creanga, Ion Slavici, Barbu Stefanescu Delavrancea)